

A2.3

Bune practici privind cariera de jurist.

*"Dreptul oferă posibilități (profesionale) infinite...cu condiția absolvirii cursurilor",
că această "profesie nobilă...permite să devii orice"*

Bunele practici privind cariera de jurist reprezintă o pledoarie pentru profesia de jurist, una dintre cele mai complexe profesii. Prin jurist se înțelege un specialist al dreptului. Este cel/cea care studiază sistematic și oficial dreptul.

Înainte de a deveni jurist, o persoană visează să profeseze meseria de avocat, judecător, din acest moment începe educația juridică. Educația juridică reprezintă un concept prea vag. Cea mai frumoasă educație juridică s-a realizat, de-a lungul timpului, cu predilecție în rândul copiilor (chiar la vârste infantile), grație celor mai frumoase coduri de norme juridice și morale scrise vreodată pe pământ - mitologiile fito sau dendromorfe, cele zoomorfe și, mai ales, cele antropomorfe (precum cele olimpiene sau ale Romei). Au fost coduri de legi, disimulate de povești atrăgătoare ("spețe" complexe), care nu doar i-au desfătat pe copii și pe maturi, dar le-au și inculcat o "educație moral-juridică" solidă, dominată de valori juridice și de principii, de brocarduri nemuritoare. Aceasta este educația juridică autentică: cea făcută de părinți

și de bunici. Fabulele sunt extrem de importante, simbolurile în totalitatea lor - sunt chiar esențiale.

De ce această pledoarie pentru studierea dreptului?! Răspunsul îl identificăm în acest material. Susțin cu convingere puternică că juriști contribuie major la structurarea lumii în care trăim, sunt cei care reflectează asupra funcționării sistemului judiciar, învață dreptul și transmit fundamentele cunoașterii în domeniu, acționează în numele și în cadrul dreptului, într-o societate globală, impregnată de juridic și care dă un câmp imens afirmării "*oamenilor de drept*", fie că sunt cadre didactice, cercetători științifici, actori publici, magistrați, avocați.

Încă de la începuturile lor, studiile de Drept au generat numeroase prejudecăți, atât pozitive, cât și negative. Astfel, unii le-au perceput ca nobile și le-au considerat că ar permite accesul la numeroasele rețele socio-profesionale de prim rang. Profesiile juridice, accesibile diplomaților în Drept, erau și mai sunt văzute ca purtătoare de prestigiu și prestanță personală și socială. Studiile universitare juridice atrag și formează pe cei mai buni tineri. Unii afirmă, chiar că, față de rigoarea și noțiunile astfel dobândite, "Dreptul oferă posibilități (profesionale) infinite...cu condiția absolvirii cursurilor", că această "materie nobilă...permite să devii orice".

Demnitatea purtării robei (indiferent de culoarea ei), noblețea idealului de justiție chemat să fie slujit și generozitatea scopului urmărit (apărarea altuia sau nepedepsirea inocentului) fac din profesiile juridice unele dintre cele mai atractive cariere profesionale.

"Dreptul nu este decât o chestiune de memorare pe dianafară", fiind suficient a învăța un text (codurile) pentru a cunoaște și a înțelege ce trebuie, și nu este nevoie decât să fii înzestrat cu o bună memorie pentru a reuși se află printre cele mai frecvente reproșuri.

Dreptul este regatul elocinței (arta oratorică) și al aparenței: o castă cu codurile și riturile sale și unde totul nu ar fi decât aparențe. Referitor la profesori, aceștia s-ar asemana bătrânilor mandarina, așezați pe un munte de presupuneri și prezumții, închiși față de orice inovație și mai ales față de dialogul cu studenții, care proferează cunoștințe despre o profesie ce nu se învață, ci "se fură". Mai mult decât atât, în mod paradoxal, aceste studii universitare nu ar forma mai nimic pentru profesiile juridice, practica ar fi inexistentă și departe de realitățile juridice. La facultate, studenții prea numeroși și neorganizați par a "plonja în gol", singuri printre coduri și înghesuiți să asculte cursuri zise magistrale, desuete și ceremonioase.

Studiul (învățarea) dreptului nu mai poate fi de mult "îngust și servil pozitivist", căci pentru a avea idei juste, prima condiție este de a poseda cât mai multe idei. În acest sens, procesul de învățare trebuie să cuprindă trei aspecte complementare prin intermediul căutării genezei (ori explorării izvoarelor istorice și fundamentelor filosofice), exegezei (ori expunerii și explicării regulilor pozitive, inclusiv a celor de drept comparat) și a practicii normelor și a instituțiilor. În privința acestora din urmă se cuvine relevată importanța studiului lor, întrucât "regulile dreptului se absorb în instituțiile juridice", iar împreună "formează substanța ramurilor Dreptului".

Cu cât societatea devine mai complexă, cu atât nevoia de drept este mai mare, iar *sintagma ubi societas, ibi jus* mai adevărată.

Dreptul depășește cu mult simpla noțiune de justiție, reprezintă ceva dincolo de un simplu corpus de reguli și se analizează, mai ales, ca un mod de organizare socială, ceea ce implică o perspectivă unitară. ca matrice a unei societăți date el trebuie să fie omogen, coerent, identificat ca un ansamblu armonios și lizibil; să reprezinte un

fundament normativ care nu e dissociabil, ca sistem e mult mai mult ca ramurile care îl compun, iar ca știință nu se reduce la studiul separat al disciplinelor universitare aferente și care fixează și determină bazele, valorile publice și regulile de organizare și funcționare ale unei societăți.

Expresia de "ordine juridică" rămâne edificatoare din acest punct de vedere: este identificabilă și uniformă, constituie un sistem în care modul de elaborare al normei, principiile fundamentale, existența unei constituții, respectul statului de drept, ierarhia normelor nu se apreciază în raport cu elementele disciplinelor (drept public/drept privat, de exemplu), ci în funcție de o viziune globală de ansamblu, considerată ca un tot.

Văzut ca o grilă de lectură (obligatorie) a raporturilor sociale, de decriptare corectă a naturii regimurilor politice, sau relevare a condițiilor de edictare și aplicare a normei, dreptul nu poate fi decât indivizibil. unitatea sa se naște astfel din chiar natura-i proprie: **Dreptul este unic deoarece cuprinde întreaga societate, pe care astfel o organizează și deci îi este, în același timp, consubstanțial.**

În tot acest proces îndelungat și complex de devenire și afirmare a vieții academice românești, dreptul a constituit și reprezintă deopotrivă temei, formă de cultură, domeniu de cunoaștere științifică, valoare de exprimare a preocupărilor academice, iar juriștii aveau să se dovedească drept unii dintre cei mai devotați, mai competenți și mai sufletești slujitori ai săi.

Disciplinele juridice, în diversitatea și singularitatea lor, decupajele materiilor nu sunt decât accesorii, dezmembrăminte ale principiilor fundamentale care transcend disciplinele în profilul nevoii unității de ansamblu.

Desigur, această unitate fundamentală care este garanția reală a omogenității și coeziunii nu exclude diversitatea și pluralitatea în cadrul ansamblului.

Unitatea dreptului nu exclude, așadar, diversitatea drepturilor care compun o ordine juridică identificată și solidă. ea nu are ca rezultat ori ca obiectiv de a imobiliza regula de drept, nu are ca vocație să șteargă orice singularitate și nu împiedică în nici un fel concepțiile legale de câmpul disciplinar. Unitatea Dreptului nu este, de altfel, antinomică cu diviziunile esențiale ale disciplinelor ori câmpului disciplinar; dimpotrivă, *summa divisio* sistemul se consolidează și își definitivează mai bine profilul.

... Dintr-o altă perspectivă, juristul rămâne perceput, înainte de toate, ca un "profesionit" și adesea ca un simplu "agent" al puterii.

Istoricul profesiei de jurist.

Promovarea conceptului de "cultură juridică" a reprezentat o contribuție majoră a instituției academice naționale, în special prin lucrările lui Andrei Rădulescu.

Într-o perspectivă pozitivistă, potrivit căreia conceptul dreptului este unul al culturii, numai dreptul produce drept, înainte, deasupra ori sub acesta neexistând altceva, juristul român identifica cultura juridică mai ales cu tradițiile, instituțiile și reglementările legale, deschizând astfel un capitol teoretic excepțional, aflat și astăzi în căutarea reperelor proprii.

În concepția sa, "cultura în ramura Dreptului" se întemeiază pe ideea că juridicul, fiind un produs social, se impune să fie cel al societății căreia i se aplică, într-adevăr, necesitatea unei culturi juridice naționale nu poate fi astfel negată, cu atât mai mult cu cât Dreptul reprezintă un element definitoriu al afirmării identității naționale a oricărui popor. Totodată, ea trebuie să fie pe cât de puternică, pe atât de răspândită, astfel încât să facă tot mai mult cunoscută ideea de drept "pentru a se infiltra adânc în sufletul maselor și pentru a întări sentimentul Dreptății așa de trebuincios oricărei societăți civilizate". Fără o serioasă cultură juridică nu poate fi cineva legiuitor, oricâte

drepturi i-ar conferi Constituția, nu se poate împărți dreptatea conform exigențelor autenticului stat de drept și nu e posibilă dezvoltarea unei doctrine autentice îndestulătoare.

Pentru Andrei Rădulescu, în anul 1942, "Cultura juridică este una din formele culturii naționale, prin care se pot pune în adevărata lumină calitățile superioare ale unui neam pentru realizarea ordinii, armoniei sociale și căutarea dreptății." Referindu-se mai ales la elemente juridice de cultură, în Discurs, acesta considera că avem o cultură juridică veche, formele sale regăsindu-se încă în dreptul nescris, în obiceiul pământului, continuate, experimentate specific și dezvoltate apoi de dreptul scris, în evoluția căruia se pot deosebi diverse epoci.

Adept al tezei lui A. D. Xenopol, după care "La noi cultura este mult mai strâns legată cu viața națională decât la alte popoare; dreptul la trai al poporului român se întemeiază pe cultură".

Andrei Rădulescu considera **cultura juridică** "o parte" a culturii naționale, "o formă de cultură" care la români s-a structurat, pe un fond popular puternic, cu precădere în secolul al XIX-lea. "Cultura juridică proprie este o parte din cultura națională, una din rațiunile de existență ale națiunilor, mijlocul solid de asigurare a vieții lor, contribuția pentru cultura generală și progresul omenirii. Nu se poate concepe cultură națională completă fără una din părțile ei esențiale, cultura juridică." Și aceasta întrucât oricât de multe principii de drept se găsesc comune tuturor popoarelor, în oricâte reguli comune s-ar edicta ori s-ar "internaționaliza" dreptul, tot vor rămâne părți speciale fiecărei țări, pe terenul legiferării și, în orice caz, în planul interpretării, înțelegerii și aplicării reglementărilor juridice.

Primul secol de cultură juridică românească, aferent temporal veacului al XIX-lea, a avut un puternic caracter tranzitoriu, fiind marcat de căutări și începuturi modeme, cu o amprentă de împrumuturi occidentale, îndeosebi franceze, în mai toate sectoarele de manifestare ale juridicului. Ceea ce caracterizează în primul rând această operă culturală, consideră savantul jurist, este faptul că baza ei e formată tot din vechiul drept românesc, mai ales nescris; formele scrise din acea epocă au ca origine dreptul roman și bizantin, care se aplicase și care rămânea să fie aplicat și acum în mod subsidiar. Părerea generală a timpului era aceea că legiurile noastre erau continuarea legilor romane, care nu au încetat niciodată să ne cârmuiască.

Vechiul drept românesc prezenta o însemnătate excepțională "nu numai pentru cultura noastră", iar publicarea lor, "întârziată prea mult", se impunea la acel moment istoric cu atât mai mult cu cât "urmărim cu deosebită stăruință și punem în adevărata lumină cultura noastră de altă dată în diversele ei aspecte și când năzuim să dăm dreptului nostru un caracter cât mai național, în legătură cu trecutul și potrivit însușirilor neamului românesc".

Primele vor fi editate pravilele - numite astfel sau legiuri, condici și legi ca fiind cele mai importante. Dintre acestea a fost publicată, mai întâi, Legiuirea Caragea.

Motivul acestei alegeri era acela că, "între izvoarele vechi, la această legiuire avem manuscrise oficiale originale și întocmirea ediției poate fi model pentru celelalte".

Marii juriști ai neamului au fost în același timp oameni de vastă cultură, cu preocupări în domeniul literaturii, științelor, inclusiv al științelor exacte și artelor. Câteva nume (în ordine alfabetică) ne confirmă această afirmație: Vasile Alecsandri, Eugen Barbu, George Barițiu, Ion Alexandru Brătescu-Voinești, Barbu Ștefanescu-Delavrancea, Zoe Bușuleaga-Dumitrescu, Dimitrie Guști, Bogdan Petriceicu-Hasdeu,

Iorgu Iordan, Eugen Jebeleanu, Mihail Jora, Mihail Kogălniceanu. Titu Maiorescu, Vintilă Mihăilescu, Iacob Negruzzi, Papiu Ilarian, Emil Racoviță, Mihail Ralea, Constantin Rădulescu Motru, Moses Rosen, Mihail Sadoveanu (studii juridice nefinalizate), Alexandru Sahia, Ioan Slavici, Andrei Șaguna, Ștefănescu-Goangă, Barbu Alexandru Știrbei, George Topârceanu, Victor Tufescu, Alexandru Vlahuță, Iosif Vulcan, Alexandru D. Xenopol ș.a.

Prin contribuțiile teoretico-practice ale lui Nicolae Titulescu s-au promovat concepte precum diplomația păcii, securitatea internațională ș.a., iar Vespasian V. Pella este encomiu unanim recunoscut ca fondator al dreptului internațional penal.

Parafrazând o formulare celebră a lui Carl Schmitt, am putea spune că legiferarea "motorizată" a timpului nostru a făcut din juriști "mecanici" mai mult sau mai puțin pricepuți, lăsând departe în urmă vremurile în care se putea spune împreună cu un Ulpian că jurisprudentia vera philosophia est.

Nu întâmplător, dreptul a fost clasificat la un moment dat în cadrul Academiei în categoria științelor istorice, pomindu-se, probabil, pe de o parte, de la ideea că valoarea culturală a dreptului este corelată în mod organic cu vechimea acestuia, iar, pe de altă parte, de la faptul că același drept vechi, altfel decât dreptul modern, nu era supus acelor decizii arbitrare care, potrivit unui renumit pamflet de la jumătatea secolului al XIX-lea, sunt capabile să transforme biblioteci întregi în maculatură.

Cam în același timp, faimoasa Doctrină pură a dreptului, elaborată de Hans Kelsen și a cărei primă ediție a fost publicată în 1934, propunea ca ideal transformarea științei dreptului dintr-o "provincie depărtată de centrul spiritului" într-o "autentică știință umanistă". Rezultatul obținut de Kelsen, de mare importanță pentru istoria ideilor juridice și simptomatic pentru starea de spirit care domnea pe atunci și încă domnește și astăzi nu doar printre juriști, ci și în rândul multor intelectuali umaniști

din vremea noastră, a constat într-un sistem conceptual specializat de o inegalabilă rigoare logică, însă complet separat de realitatea societății despre al cărei drept era vorba. O asemenea știință a dreptului era considerată de un Constantin Noica pe drept cuvânt ca "seacă" și dacă imensa majoritate a intelectualilor sunt astăzi, chiar dacă nemărturisit, de aceeași părere, remediul nu poate consta decât în revitalizarea unei perspective care să reveleze din nou această știință ca "mândrie a intelectului omenesc", după cum o vedea încă reacționarul Edmund Burke.

Este de domeniul evidenței că, în contextul tranziției haotice și al cristalizării economiei de piață, învățământul superior juridic din România a evoluat contradictoriu post-1989. Înființarea și funcționarea în prezent a circa 100 de facultăți sau specializări de drept au creat, după o criză inițială a cadrelor didactice, urmată de o amplificare exponențială artificială a corpului, o inflație perceptibilă deja în planul absolvenților în domeniu.

"Studenții la Drept, în primul rând, proces de devenire. Vin cu dorința de a accede în cadrul unei profesii juridice.

În realitate, însă, procesul de devenire îl influențăm în cadrul facultății, în sensul că îi ajutăm într-o modalitate sau alta, să-și aleagă în final profesia dorită în funcție de abilitățile pe care le au.

Pentru a deveni un bun avocat consider că este necesară determinarea. Acesta este rolul cadrelor didactice, acela de a-i insufla studentului curaj, de a-l determina să muncească mai multe ore pe zi decât, practic, poate învăța în perioada liceului.

Profesia de avocat este una foarte grea și, așa cum spuneam mai devreme, este o profesie care, deși putem să spunem că tinde spre specializare, are nevoie să rămână pluridisciplinară. Pentru că spiritul acestei profesii este în concordanță cu rolul pe care avocatul pare să îl fi dobândit în acest context al modificărilor legislative",

Traseul profesional pe care l-ar putea avea un absolvent de la specializarea drept.

promovarea examenului de licență care vă conferă titlul de JURIST;
am presupus că nu aveți vechime în specialitate juridică sau în muncă, dacă
aveți cu atât mai bine, identificarea modalităților alternative se va putea face mai ușor.

**Iată câteva dintre posibilitățile pe care le puteți avea dacă veți opta pentru o
pregătire juridică:**

CONSILIER JURIDIC ÎN ORICE INSTITUȚIE care are un post vacant și scos la
concurs.

Pentru aceasta va fi nevoie să promovați și un examen cu o tematică specifică
postului.

AVOCAT

Etapa I. – înscriere și promovarea examenului pentru primirea în profesia de
avocat.

Etapa II. – efectuarea în mod obligatoriu a un stagiului de pregătire profesională
cu durată de doi ani, timp în care veți avea calitatea de avocat stagiar.

Etapa III. – susținerea și promovarea examenului de definitivare.

JUDECĂTOR sau PROCUROR – Auditori de justiție

Condiție: să urmați cursurile Institutului Național de Magistratură, cu durată
de doi ani.

Etapa I. Promovarea examenului pentru admitere la Institutul Național de
Magistratură – auditor de justiție.

Etapa II. După primul an de cursuri, auditorii de justiție optează, în ordinea mediilor și în raport cu numărul posturilor disponibile, pentru funcția de judecător sau cea de procuror.

Etapa III. Judecătorii și procurorii pot deveni formatori și tutori pentru stagiile de practică ale auditorilor de justiție.

CONSILIER DE PROBAȚIUNE, INSPECTOR DE PROBAȚIUNE – lucrează în Serviciile de probațiune de pe lângă Tribunale, promovând și participând la executarea anumitor măsuri de prevenire, prin sprijinirea persoanelor care au comis infracțiuni să respecte legea, contribuind astfel la creșterea gradului de siguranță socială.

Etapa I. Înscrierea la concursul organizat pentru ocuparea funcției de consilier de probațiune.

Etapa II. Licență în drept (această posibilitate o pot avea și absolvenții altor specializări).

Exemplu: Recrutare permanentă - www.recrutare.probatune.ro

Avantaje, Sunteți în baza de date a Direcției de Probațiune;

Puteți fi înștiințați atât cu privire la posturile scoase la concurs, cât și cu privire la activitățile de voluntariat, evenimente, cursuri organizate de către Direcția de Probațiune, programe de master în probațiune etc.

NOTAR. Absolventul care optează pentru funcția de **notar** trebuie să parcurgă următoarele etape:

Etapa I - trebuie să primească acceptul unui notar public de a lucra în biroul de notariat, bineînțeles în cazul în care va promova examenul de admitere.

Etapa II – promovează examenul de admitere și devine notar stagiar în biroul notarial de unde a primit acceptul. Stagiatura are o durată de doi ani.

Etapa III – în perioada stagiaturii este obligat să urmeze un program de pregătire, prin participarea la cursurile de specializare organizate de către Institutul Notarilor Publici.

Etapa IV – se înscrie la examenul de definitivat pentru a deveni notar public. Cu cel puțin șase luni înainte de examen se va organiza simularea examenului, când notarul stagiar va putea să-și verifice cunoștințele pentru examenul tematic. Atât simularea cât și examenul final se desfășoară la București.

Cu privire la această oportunitate, în momentul de față există un proiect de lege, proiect aflat în dezbatere publică prin care se dorește ca admiterea să se facă doar printr-un examen de admitere la Institutul Notarilor Publici, unde urmează să desfășoare cursuri timp de doi ani.

EXECUTOR JUDECĂTORESC

- examen de admitere în profesie;
- stagiatură 2 ani;
- promovarea examenului de definitivat.

Nu în ultimul rând vă aducem în atenție posibilitatea pe care o aveți de a lucra în cadrul organismelor internaționale și a instituțiilor europene pe diferite poziții.

Avantaje, este o oportunitate excelentă de carieră, aveți șansa de a lucra într-o echipă mixtă, interdisciplinară, într-un mediu multicultural, aveți șansa de a relaționa cu oameni interesați de diverse teme: de la legislație, la economice, IT ori probleme legate de politici sociale și voluntariat.

Exemplele cele mai relevante pe care le-am ales sunt acelea de:

A) Asistenți în instituțiile Uniunii Europene

Condiții: asistenții care vor fi recrutați de instituțiile UE fac parte din categorii diferite profesionale, în funcție de cerințele postului. În special contează pentru un

post: tipul de specializare și expertiză, cunoașterea a cel puțin două limbi străine, cel puțin una vorbită fluent, iar condițiile de participare, respectiv preselecția și selecția în vederea desfășurării interviului diferă de la post la post și sunt postate pe „www.epso.eu”.

Exemplu: Curtea Europeană a Drepturilor Omului recrutează un jurist asistent din România, pentru a fi inclus în „Schema Juriștilor Asistenți”, dezvoltată în cadrul Curții, cu rolul de a oferi oricărei persoane cu pregătire juridică, aflată la începutul carierei sale oportunitatea de a cunoaște direct modul de funcționare a instituției. La descrierea postului se menționează: „lucrând împreună pentru dezvoltarea Europei”.

B) Avocați pentru Curtea de Justiție și pentru Parlamentul European/Consiliul European

*** din statistici reiese faptul că peste 2.000 de români sunt funcționari europeni la Bruxelles, cu salarii de până la 16.000 de euro/lună.

C) Experți naționali detașați - sunt funcționari naționali care lucrează în sectorul public și temporar desfășoară activități în instituțiile Uniunii.

Exemplu: juriști, specialiști în mediere în domeniul contractelor, traducători și interpreți în domeniul juridic, juriști-lingviști.

D) Stagiari - de regulă proaspeți absolvenți de studii superioare pe diferite specializări, inclusiv drept, care primesc fie salariu, fie o bursă de cel puțin 1000 de EURO/lună plus alte avantaje.

*** Concursurile EPSO reprezintă modalitatea cea mai sigură și directă de a obține un post de funcționar definitiv în instituțiile europene.

Ați ajuns la o vechime de trei ani? Aveți și alte posibilități alternative. De exemplu:

MEDIATOR - este alternativa profesională viabilă pentru absolvenții cu studii superioare, atât de la drept cât și de la științe economice, un nou mod de abordare a proceselor, o schimbare necesară de mentalitate.

Puteți participa la procesul de mediere din două perspective:

- fie din cea a avocatului, dacă sunteți deja și doriți ca un client al d-voastră să-și finalizeze eventualul conflict pe cale amiabilă;
- fie din cea a mediatorului - atunci când aveți propriul d-voastră cabinet de mediere.

Admiterea în profesia de Mediator: <http://www.mediarea.ro>.

Etapa I. Urmați un curs de formare a mediatorilor, organizat de către unul dintre furnizorii de formare, autorizați în acest sens de către Consiliul de Mediere.

Etapa II. Promovați examenul de finalizare a cursurilor.

În profilul psihologic al unei persoane care dorește să fie mediator ar trebui să se regăsească și următoarele trăsături:

- să fie un bun cunoscător al psihologiei judiciare și al limbajului nonverbal pentru a putea fi un bun negociator;
- să fie un bun evaluator și analist financiar.

PRACTICIAN ÎN INSOLVENȚĂ

cu cele două posibilități: administrator judiciar și lichidator:

- specializare în drept sau științe economice;
- experiență în domeniul juridic sau economic de cel puțin trei ani de la data obținerii diplomei de studii superioare;
- promovarea examenului de admitere în profesia de practician în insolvență;
- la începutul exercitării profesiei, practicianul în insolvență efectuează un stagiul de pregătire profesională cu durata de doi ani, perioadă în care are calitatea de practician în insolvență stagiar;

- după efectuarea stagiului, practicianul în insolvență stagiar va susține examenul de definitivare.

EXECUTOR JUDECĂTORESC

- promovarea examenului de admitere în profesie, organizat pentru persoanele care au exercitat timp de trei ani funcții de specialitate juridică.

Cu o vechime de cinci ani sunt alte oportunități, de exemplu:

sunt scutiți de examen și stagiul pentru profesia de practician în insolvență

***persoanele care au exercitat cel puțin cinci ani funcția de judecător-sindic;

*** persoanele care au exercitat, timp de 10 ani, funcția de avocat, magistrat sau notar public.

- sunt scutiți de stagiul juriștii cu o vechime de cinci ani pentru a ajunge notari, dar trebuie să se înscrie la concursul tematic și să promoveze examenul;
- nu dau examen de primire în profesia de avocat, nu fac stagiul, dobândesc calitatea de avocat definitiv, fără susținerea examenului de definitivare, cu condiția promovării examenului de definitivare în profesia din care provine – persoanele care au îndeplinit funcția de judecător, procuror, notar public, consilier juridic timp de cinci ani;
- avocatul stagiar care a exercitat cel puțin un mandat de parlamentar, primar, viceprimar, președinte de consiliu județean sau vicepreședinte de consiliu județean dobândește la cerere calitatea de avocat definitiv;
- dă examen pentru primirea în profesie, nu face stagiatura și devine avocat definitiv persoana care deține titlul de doctor în drept.

Experți judiciari sau criminaliști;

Expert personal de specialitate asimilat judecătorului sau procurorului în cadrul Departamentului pentru formare profesională continuă, Institutul Național de Magistratură.